

Riigikogu majanduskomisjon
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 20.02.2026 nr 1.1-10.1/862-1

**Rahandusministeeriumi
muudatusettepanekud
riigivaraseaduse muutmise
seaduse 772 SE eelnõule**

Austatud härra Marek Reinaas

Esitame ettepanekud riigivaraseaduse muutmise seaduse eelnõu 772 SE kohta. Ettepanekud on koostatud eelkõige Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kirjalikult esitatud ettepaneku ja Rahandusministeeriumi poolt tuvastatud täiendavate vajaduste põhjal.

1. Täiendada eelnõu § 1 uue punktidega 1 ja 2 (muutes vastavalt järgmiste punktide numeratsiooni) järgmiselt:

„1) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Riigi maareservi (edaspidi *maareserv*) arvatakse riigi omandis olev kinnisasi, mida ei valitseta ühelgi käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nimetatud eesmärgil. Maareservis säilitatakse kinnisasi, mis võib osutada riigile vajalikuks ühel nimetatud eesmärgil või kohalikule omavalitsusele seadusest tulenevate avalike ülesannete täitmiseks.“.“

„2) paragrahvi 10 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Täpsema loetelu kinnisasja liikidest, mida tuleb maareservis säilitada ja kinnisasja riigi maareservi arvamise, seal säilitamise ning sealt väljaarvamise täpsemad alused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“.“

Selgitus: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kirjaliku esitatud tagasiside põhjal ilmnes vajadus muuta hetkel kehtivat RVS § 10 lõiget 8 selles sisalduva volitusnormi täpsustamiseks.

RVS § 10 täiendatakse lõikega 7¹, et sätestada kehtiva RVS § 10 lõike 8 esimene lause eraldi lõikena tulenevalt HÕNTE § 11 lõikest 4, mille kohaselt sätestatakse volitusnorm ühelauselises lõikes. RVS § 10 lõige 7¹ sätestab üldisema riigi maareservi arvamise põhimõtte ning võrreldes kehtiva sätte sõnastusega tehakse selles vaid tehnilisi muudatusi, et vältida kordusi ning lisada viide RVS § 10 lõike 1 punktidele.

RVS § 10 lõiget 8 muudetakse, et täpsustada volitusnormi ning laiendada selle ulatust seoses tekkinud vajadusega vastava määruse koostamisel. Ettepanek tuleneb vajadusest üheselt ja terminoloogiliselt korrektselt kirjeldada volitusnormi ulatus, milleks on loetelu loomine kinnisasja liikidest, mida tuleb maareservis säilitada ja samuti kinnisasja maareservi arvamise,

seal säilitamise ning ka sealt väljaarvamise täpsemad alused. Hetkel kehtiv volitusnorm kõiki eelnevaid aspekte ei hõlma ja seega ei taga õigusselgust.

Käesoleval hetkel rakendatava riigimaa reservina säilitamise põhimõttest lähtudes tuleb määrase kontekstis riigi maareservina käsitleda riigile kuuluvaid kinnisasju, mis on kantud riigi kinnisvararegistrisse ja mida nimetame riigi maaportfelliks. Sellest maaportfelist on võimalik eraldada maad nt KOVide arengu vajadusteks, kuid tuleb arvestada, et suurem osa riigile kuuluvast maast jääb ka tulevikus riigi valitsemisele reservina säilitamise põhimõtete alusel. Seda eeskätt põhjusel, et suur osa arendatavast maaportfelist on tänaseks juba koondunud eraomanikele või KOV-ide omandisse ja perspektiivseteks riigi vajadusteks sobivat maad on alles jäänud vähe. Maareservina säilitatakse kohalike omavalitsuse territooriumil maad, mida on perspektiivselt vajalik riigile arendusmaana või riigi avalikes huvides. Riigil on arenguvajadusteks vajalik hoida maareservi igas maakonnas, sh eeskätt tiheasustuses. Maareservi kaudu säilitatakse maad, arvestades, et kõiki tulevase vajadusi ei ole võimalik ette näha. Põhjendatud juhtudel ei ole välistatud maade andmine kohalikele omavalitsustele, kui see on vajalik avalike ülesannete täitmiseks. Kuna kõigi avalike ülesannete täitmine ei eelda aga maa omandamist, eelistatakse üldjuhul maade võõrandamise asemel nende kasutusse andmist, et riigil säiliks maaressurss tulevikuvajaduste katteks.

2. Muuta eelnõu § 1 punktis 2 (uue numeratsiooni järgi 4) sätestatud riigivaraseaduse § 75 lõiget 3³ ja sõnastada see järgmiselt:

„(3³) Käesoleva paragrahvi lõike 3¹ punkti 2 kohaldatakse riigi otsustusõigusega äriühingutele, mis ei kuulu riigieelarve seaduse tähenduses keskvalitsusse.“.

Selgitus: muudatusettepanekuga asendatakse sõna „osalusega“ sõnaga „otsustusõigusega“. Vastav sisu, et finantsplaani esitamise kohustus kohaldub riigi otsustusõigusega äriühingutele, mis ei kuulu riigieelarve seaduse tähenduses keskvalitsusse, oli esitatud varem eelnõu seletuskirjas, kuid eelnõus oli ekslikult kasutatud laiemat terminit „riigi osalusega äriühing“.

3. Jätta eelnõust välja § 1 punkt 4, millega täiendatakse kehtiva riigivaraseaduse § 79 lõikega 2¹.

Selgitus: eelnõu punktis 4 esitatud sätte eesmärk oli sõnastada finantsplaanide esitamise kohustus sarnaselt äriühingutele ja sihtasutustele. Samas on kehtivas riigivaraseaduses finantsplaanide esitamise kohustust reguleerivad sätted äriühingute (RVS § 75 lõige 3¹) ja sihtasutuste põhikirjale (RVS § 79 lõige 2¹) oma ülesehituselt erinevad ning sihtasutuste puhul osutus lisatud lõige üleliigseks. Kehtiva seaduse § 79 lõike 2 punktiga 2 on sihtasutuste asutajaõiguste teostajatele pandud kohustus sätestada kõikide sihtasutuste põhikirjades finantsplaanide esitamise nõue.

4. Muuta eelnõu § 1 punktis 24 (uue numeratsiooni järgi 25) sätestatud riigivaraseaduse § 108 lõiget 12 ja sõnastada see järgmiselt:

„(12) Osaluse valitsejad ja asutajaõiguste teostajad viivad riigi osalusega äriühingute ja riigi asutatud sihtasutuste põhikirjad käesoleva seaduse redaktsiooniga vastavusse hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.“.

Selgitus: eelnõud esitades oli eeldus, et seadus jõustub 1. aprillil, kuid menetluse praegune ajakava tingib vajaduse nihutada põhikirjade muutmise tähtaega hilisemaks. Peamiselt mõjutab see Kultuuriministeeriumit, mille valitsemisel on 38 sihtasutust, mille põhikiri vajab muutmist.

5. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 26 (võttes arvesse muutunud numeratsiooni) järgmiselt:
„26) paragrahvi § 108³ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Osalise valitseja otsusel võib riigi äriühingu ja selle tütarettevõtja omandis olevaid vallasasju, mis on seotud Ukraina territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsuse säilitamise, energia ja kütuse varustuskindluse tagamise või infrastruktuuri ja elamufondi taastamisega, anda kuni 2030. aasta 31. detsembrini Ukraina riigile ja temale kuuluvatele äriühingutele. Kui vallasasjade harilik väärtus erisuse kehtivuse perioodil on kokku 1 000 000 eurot või rohkem, võib vallasasjade üleandmise otsustada üksnes Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Nimetatud vallasvara ei loeta toetuseks või annetuseks käesoleva seaduse § 88 lõike 1 punkti 11 tähenduses.“.

Selgitus: Kehtiv seadus lubab Ukraina abistamiseks lihtsustatud korras annetada vaid riigi äriühingutel aga mitte nende tütarettevõtjatel. Liigse bürokraatia vähendamiseks laiendatakse võimalust ka riigi äriühingu tütarettevõtjatele, kuid emaettevõtja üldkoosoleku otsuse vajadus laieneb ka neile. Ettepanekuga pikendatakse ka erandi kehtivuse tähtaega kolme aasta võrra, kuna vajadus Ukraina territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsuse säilitamise, energia ja kütuse varustuskindluse tagamise või infrastruktuuri ja elamufondi taastamise järele on jätkuvalt aktuaalne. Jätkuv aktiivne sõjategevus on muutnud vajaduse infrastruktuuri taastamise järele veelgi kriitilisemaks ning kauakestvamaks.

6. Jätta eelnõust välja § 2.

Selgitus: menetluslike põhjuste tõttu on tõenäoline, et eelnõu jõustumissättes nimetatud tähtaeg (1. aprill) saabub enne seaduse vastuvõtmist. Sellise olukorra vältimiseks kavandatakse seaduse jõustumine üldkorras. Arvestades, et eelnõu punktis 24 (uue numeratsiooni järgi 25) sätestatud põhikirjade vastavusse viimise kohustuse täitmistähtaega lükatakse edasi, ning et ülejäänud muudatused võimaldavad ka seaduse jõustumise järgselt piisavalt aega nendega tutvumiseks, ei ole hilisemal kuupäeval jõustumisaja kehtestamine vajalik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Hendrik Kull 5302 2908
Hendrik.Kull@fin.ee